

Motion till riksdagen

1989/90:Fi727

av Anne Wibble m.fl. (fp)

Betalningar till och från staten

Vid betalningar till och från staten är myndigheterna i princip skyldiga att använda postgirot eller riksbanken. Under senare år har det dock blivit möjligt att vid skatteuppbörd (inkomstskatt, förmögenhetsskatt, arbetsgivaravgift) betala via bank och bankgiro, varjämte riksförsäkringsverket kan betala ut barnbidrag, sjukpenning och pensioner genom insättningar direkt på bankkonto.

Emellertid kvarstår ännu att moms, punktskatter, studiemedelsavgifter och inbetalningar av räntor och amorteringar på bostadslån samt ett stort antal andra betalningar till staten måste ske via postgiro. Även återbetalning av överskjutande skatt sker fortfarande via postgiro, även om utbetalningsavierna kan inlösas på bank.

RRV:s utredning

Vid föregående riksmöten har alltid motioner om ändrade utbetalningsrutiner avslagits med motiveringen att Riksrevisionsverket (RRV) arbetade med frågan, och att resultatet av RRV:s arbete borde avvaktas innan någon ändring av nuvarande rutiner beslutades av riksdagen. Hösten 1988 lämnade RRV en PM i ärendet till staten, varför detta skäl till avslag rimligen ej längre kan utnyttjas. RRV föreslog vissa tekniska åtgärder, avsedda att förbättra statens kassahållning. Vidare diskuterades hur postgirot bör ersättas för sin förmedling av statliga betalningar. Slutligen belyste man hur bankerna och bankgirot skulle kunna medverka i utbetalningarna och inbetalningarna.

Enligt RRV:s rapport fungerar dagens system inte bra. De bekväma och automatiska betalningssystem som är knutna till konton i banker utnyttjas inte. Detta innebär onödigt krångel för betalningsmottagarna. De tidsfördröjningar som är inbyggda i systemet medför stora ränteutgifter (s.k. floatintäkter) för postverket. På samma sätt skapas ränteförluster för betalningsmottagarna genom att inbetalningar via posten måste göras minst en dag i förväg för att anlåda inom föreskriven tid.

Inte heller från statens synpunkt fungerar det nuvarande systemet tillfredsställande. Enligt RRV skulle statsverkets korta upplåning kunna minska väsentligt om betalningar till statliga mottagare finge gå direkt till riksbanken utan någon omväg över postgirot.

Enligt vår uppfattning bör statens betalningsrutiner organiseras på ett sätt som garanterar att statens kassahållning är effektiv samtidigt som betalningsmottagarens behov tillgodoses i största möjliga utsträckning. Betalning via bank/bankgiro bör därför medges utan sidoblickar på postgirots intresse av float-intäkter. Postverket kommer därigenom att förlora intäkter som nu används för att upprätthålla god service i hela landet. Vi anser emellertid att postverkets möjligheter att bedriva sin viktiga rikstäckande verksamhet får tryggas på annat sätt än via vaktslåendet om ett omodernt betalningssystem.

I 1990 års finansplan aviseras återigen en översyn av det statliga betalningssystemet. En sådan översyn borde ha skett för länge sedan. Vi anser att utredningsdirektiven bör ha innebörden att de statliga betalningsmonopolen ska avskaffas fullständigt. Vi vill understryka vikten av en snabb handläggning av denna fråga.

Den statliga löneutbetalningen

Ett avtal med PKbanken binder f.n. staten till att utbetala alla statliga löner över denna bank. Då detta avtal utlöper, bör ett anbudsförfarande tillämpas till vilket även andra, rikstäckande storbanker bör inbjudas deltaga. Pris och kvalitet på erhållna anbud bör – utan preferens för PKbanken – avgöra vilken bank som bör anförtros betalningsuppdraget i fråga.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att de ännu i kraft varande betalningsmonopolen för postgirot vid statliga in- och utbetalningar bör avskaffas,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att ett anbudsförfarande bör tillämpas när nuvarande avtal med PKbanken om statlig löneutbetalning löper ut.

Stockholm den 24 januari 1990

Anne Wibble (fp)

Lars De Geer (fp)

Ingela Mårtensson (fp)

Lars Leijonborg (fp)